

IN DIT NUMMER: Dorsman, Noordwijks eerste uitgever * Schilderijen van Noordwijk Binnen

Kernpunten

Nummer 92
2017
32e jaargang
€ 2,95

[DE OUDE
Dorpskern]
CULTUUR * ERFGOED * LEEFBAARHEID

De rijke geschiedenis van het Vinkeveld

**Ton van Rijnberk;
een wethouder
met 40 jaar
bestuurlijke ervaring**

**Foto van
Kampen
een begrip
in Noordwijk**

Jazeker!

wij gaan op 1 juli
verhuizen naar:

parallel boulevard 214c
noordwijk aan zee
071 368 18 18

Deze moeten we hebben!

NOTARISKANTOOR
LUIJER
NOORDWIJK

Voorstraat 50A | Postbus 101
2200 AC Noordwijk
T 071 366 0660 | www.luijer.nu

Colofon, nr. 92
Kernpunten is een uitgave
van vereniging
De Oude Dorpskern
te Noordwijk-Binnen.
ISSN 1384-377X

BESTUUR:

Voorzitter
Paul de Vreede
Secretaris
Babs Cassee
Penningmeester en
ledenadministratie
Hans van der Hoeven
Portefeuille Erfgoed en R.O.
Karel Reekers

SECRETARIAAT:

De Oude Dorpskern
Postbus 364
2200 AJ Noordwijk
www.deoudedorpskern.nl

EINDREDACTIE:

Babs Cassee
Paul de Vreede

INTERVIEWERS/ REDACTEURS:

Redacteuren:
Dorine Holman
Jaques Dekker
Koen Marijt
Kees Verweij
Helmus Wildeman

FOTOGRAFIE/ ARCHIEFMATERIAAL:

Monica Stuurrop
Kees Verweij
Genootschap Oud Noordwijk
Fotogroep X-65
Huig van Duijn
Willem van den Haak

VORMGEVING:

Bureau Booy, Dirk-Jan Booy

DUK:

4allprints

SPONSOREN:

Het bestuur nam afscheid van Josje van der Tonnekreek en Richard van Triest.

Op de algemene ledenvergadering stonden naast de gebruikelijke jaarverslagen de prioriteiten van de DOD op het programma.

Parkeren op de agenda van de politiek

Wethouder Salman heeft toegezegd de parkeerdrukmeting uit 2014 te herhalen voor de komende zomer. Gezien alle persoonlijke ervaringen op dit onderwerp is het zinvol om een gedegen feitenanalyse te doen: wanneer is de parkeerdruk het hoogst, en op welke tijdstippen en in welke straten. Daarop vooruit lopend doet de DOD een eigen proefonderzoek om het gemeentelijke onderzoek te ondersteunen.

Meer bescherming van erfgoed

Dat zelfs bescherming van monumenten nodig is, blijkt wel uit het feit dat de sloop van een Rijksmonument (de bollenschuur van van Eeden) recentelijk door de Gemeente is stilgelegd. Het belang van een snelle toewijzing van gemeentelijke monumenten (de Rijksmonumenten van de toekomst) mag overduidelijk zijn. Het bestuur van DOD heeft gepleit voor aanwijzing door de Commissie Erfgoed Noordwijk en niet op vrijwillige basis van eigenaren. Het algemeen belang dient te prevaleren, d.w.z. de waarde van de panden voor de gemeenschap en niet het eigen belang van mogelijk een verre toekomstige eigenaar, die het pand zou willen slopen.

Enigszins tot verbazing van de aanwezigen kwam Martine Zeeman met een hilarische tekst zich bemoeien met de Prioriteitenlijst van DOD.

Ook binnenkort komt de DOD met interessante conclusies en aanbevelingen vanuit een samen met de Gemeente opgezet onderzoek naar "25 jaar Beschermd Dorpsgezicht".

Sterke visie op de toekomst van de Oude Kern

Er wordt vanuit verschillende richtingen hard gewerkt aan de ontwikkeling van Noordwijk Binnen: door nieuwe bouwplannen, o.a die van een 2e supermarkt, ontwikkeling van het winkelgebied Kerkstraat en de aansluiting daarvan met de oude kern, eventuele ontwikkeling van nieuwe parkeervoorzieningen en ook opnieuw de verkeerscirculatie. Verder de verhuizing van de weekmarkt naar het Kloosterplein, aanpassing van de pleinen en de palen weg op het Jeroensplein. Te veel om op te noemen en steeds benaderd vanuit één enkel gezichtspunt. Het ontbreekt aan een heldere integrale visie.

Nu ligt ter inzage bij de Gemeente de z.g.n. 'Krijtlijnen, een omgevingsvisie tot 2030', met een uitgebreide uitwerking, die met inspraak tot stand is gekomen. Een visie sterk op intenties, maar te zwak op samenhang en een concreet doel.

Op grond hiervan wil DOD zich hard maken voor een vervolg op het rapport "De Kern Gezond", integraal, gevisualiseerd en gebaseerd op de intrinsieke waarden van Binnen, stedenbouwkundig sturend, incl. aspecten als parkeren, veiligheid en verkeerscirculatie.

Veel evenementen in beweging

Naast de lopende evenementen als Torenklimmen, Markt onder de Linden, Historische Wandelingen, wordt er hard gewerkt aan vernieuwing: zoals een verplaatsing van de Pompoenenmarkt naar Veldzicht, een nieuwe opzet van Muziek Verlicht Binnen, en mogelijk een herstart van de Kerstmarkt in Jeroen, in een ander jasje.

Paul de Vreede, voorzitter.

HOTELROYAL

Hotel Royal is een gezellig familiehotel, gelegen in de oude en historische dorpskern van Noordwijk-Binnen dat buiten een perfecte service de ideale ruimte biedt voor het vieren van al uw familie-, huwelijksfeestjes, recepties, babyborrel of gewoon een gezellige bijeenkomst. Graag verzorgt Hotel Royal met smaak uw buffet of diner en het schenken van de borrel is uiteraard bij een kastelein met zoveel jaar ervaring in goede handen.

ETEN&DRINKEN

Op vrijdag, zaterdag en zondag opent Restaurant Hotel Royal haar deuren en dekken wij onze tafels op voor het diner zodat u kunt proeven en genieten van de overheerlijke gerechten die onze koks Edwin Onderwater en Michael Spiekerman bereiden. Culinair genieten à la carte en een speciaal ROYAL-(maand)menu, uiteraard onder begeleiding van passende dranken.

Voorstraat 76 • 2201 HZ Noordwijk-Binnen • T 071 364 65 12 • www.hotelroyal.nl • www.royaletenendrinken.nl

10 en 11 juni

Markt onder de Linden

De Tuinenmarktcommissie, met dit jaar 3 nieuwe leden, is weer volop in de weer om de bezoekers te kunnen trakteren op een fantastisch en sfeervol tuinweekend. 'Gezond Groen' staat tijdens deze 31ste editie centraal en zal in de verschillende onderdelen van dit tuinevent terug te vinden zijn, inclusief de fietsroute langs de verschillende open tuinen, waarmee de verbinding wordt gemaakt met Noordwijk European City of Sport 2017.

Korenfestival Noordwijk

Het Korenfestival Noordwijk wordt tegelijkertijd met de Markt onder de Linden gehouden op zaterdag 10 en zondag 11 juni. Aanvangstijd op zaterdag: 10.45 uur, op zondag: 12.00 uur. Plaats: RK Sint-Jeroenskerk.

Op beide dagen treden er om de 30 minuten koren op. In het programma is er plaats voor een grote variatie aan koren: van kinderkoren tot popkoren. De optredende koren komen zowel uit Noordwijk als uit andere delen van het land. Het met plezier zingen staat centraal, daarom kent het festival geen competitie met de daarbij behorende selectie en jurering. Wie van koormuziek houdt, kan het gehele weekend aan zijn trekken komen. De toegang is gratis.

Het Korenfestival biedt tevens een platform voor een goede-doel-organisatie. Dit keer is dat Het Vergeten Kind, een organisatie die zich inzet voor de opvang van kinderen die niet thuis kunnen opgroeien. Een groot deel van de collecte is voor deze organisatie bestemd.

10 en 11 juni

25 juni

Britse schoonheid op het continent MUSA o.l.v. Peter Dijkstra bij Muziek in Jeroen

Op zondag 25 juni toont Vocaal Ensemble MUSA in de Oude Jeroenskerk een schat uit de koorliteratuur van Britse componisten. Peter Dijkstra heeft voor MUSA een selectie gemaakt die schoonheid en klankrijkdom toont door de eeuwen heen. Wat de werken van Purcell, Vaughan Williams, Howells en Tavener gemeen hebben zijn religieuze en culturele wortels. Vanaf het Britse eiland waait hun schoonheid over het continent, ondanks de Brexit ook vandaag nog! MUSA neemt u in dit programma mee langs hoogtepunten uit de Britse koortraditie en dompelt U onder in een wereld van Britse klank en kleur. Het concert begint om 15.00 uur. De toegangsprijs is € 20,-. Vrienden en hun introducés betalen € 15,-. Nog meer muziek in Jeroen op 6 donderdagavonden in juli en augustus.

ZEEPaanZEE

Doorlopende voorstelling!

Het TheaterHuis Noordwijk Binnen biedt door het jaar heen een gevarieerd programma: toneelvoorstellingen, verhalen vertellers en soms theatrale muziek uitvoeringen. Iedere laatste zondag van de maand en soms ook daar tussendoor bieden wij in ons theater aan de Voorstraat 14, een boeiende voorstelling met professionele acteurs, telkens weer met een verrassende inhoud. Houd onze website in de gaten www.zeepaanzee.nl

Open Monumentendag 2017

Martine Zeeman Theaterproducties verzorgt dit jaar opnieuw een theateervoorstelling op de Klassendag die voorafgaat aan de jaarlijkse Open Monumentendag. Op vrijdag 8 september ontvangt zij zo'n vijfhonderd schoolkinderen in een aantal voorstellingen rond het thema Boeren, Burgers en Buitenlui. Deze voorstellingen worden gegeven op het terrein van Museumboerderij Veldzicht aan de Herenweg 114, Noordwijk.

Jaarlijkse grote theaterproductie ZEEPaanZEE

Op een verrassende locatie organiseert Stichting ZEEPaanZEE van 24 t/m 29 oktober:

Sprookjes, Mythen, Sagen: volksvertellingen uit de hele wereld. Een toneelvoorstelling over de kracht van verhalen uit Afrika, Scandinavië, het Midden Oosten, Europa en Noordwijk.

Jeroen125

16 april - 7 november

De rooms-katholieke gemeenschap viert dit jaar "125 jaar bedevaartplaats" rond haar patroon Sint-Jeroen. In 1892 werd Noordwijk voor de tweede maal bedevaartplaats. Vandaar dat Noordwijk-Binnen twee grote kerken heeft, die beide zijn vernoemd naar Jeroen. De Ierse monnik heeft als eerste pastoor van Noordwijk (856+) veel sporen achtergelaten. Om zowel het jubileum als de verwevenheid met Noordwijk luister bij te zetten worden er veel activiteiten georganiseerd, zoals o.a. het Korenfestival, een reis naar Ierland, ontmoetingen met de abdij van Egmond, de Jeroensommegang langs de heilige bruggen.

Pompoenenmarkt op Veldzicht

De pompoenenmarkt zal dit jaar niet op het Florahof plaatsvinden. De bedoeling is om het te houden op Veldzicht, samen met een soort boerenmarkt. Die dag is ook de Open Monumentendag. De organisatie is in handen van de DOD en Veldzicht.

stad en land plus rondtrekkende mensen zonder vaste woonplaats. Het thema wijst op hun onderlinge relaties. Het is een thema met talloze aanknopingspunten en een rijk assortiment aan bijzondere monumenten en verhalen die tijdens de Open Monumentendag kunnen worden beleefd.

Open Monumentendag

Voor Open Monumentendag 2017 is als thema gekozen: 'Boeren, burgers en buitenlui'. De nadruk ligt hiermee sterk op mensen en op hun onderlinge economische en culturele relaties. Het thema verbindt stadsbewoners, plattelandsbewoners en mensen met een rondtrekkend bestaan, en het verbindt uiteenlopende historische perioden met het heden.

'Boeren, burgers en buitenlui', dat was van oudsher de uitroep waarmee de stadsomroeper de aandacht van het publiek trok. Met die drie begrippen was in feite iedereen genoemd: de bewoners van

9 september

agenda

Historische rondwandeling

De Historische Rondwandelingen in 2017 hebben elke maand een ander thema. Elke dinsdagavond van 13 juni t/m 15 augustus worden weer rondwandelingen georganiseerd in de historische kern. Vanaf 19.30 uur leiden enthousiaste gidsen

groepen rond met als startplaats de pomp bij het oude Raadhuis. Dit jaar kent elke maand een bijzonder thema, waarbij een aspect extra wordt belicht: Calorama, de heilige bruggen en de relikwieën van Jeroen.

Juni

Ga mee terug in de tijd op Calorama

Het unieke landgoed Calorama is in de Zeventiende Eeuw ontstaan als kruidenwekerij. Op het terrein zijn nog veel sporen van de oude kruiden- en rozencultuur zichtbaar. Het landhuis stamt grotendeels uit de Negentiende Eeuw en is sindsdien nauwelijks gewijzigd.

Juli

Volg het Jeroenspad, een processieroute

genoemd naar de eerste Noordwijkse priester die na zijn dood heilig werd verklaard. Deze processieroute bestaat al sinds de Middeleeuwen, toen Noordwijk een toonaangevende bedevaartplaats werd. Deze route voert ook langs de plaatsen waar vroeger de zo geheten 'heilige' bruggen lagen die over de wateringen voerden die de oude kern omsloten.

Augustus

Bezoek de relikwieën van Jeroen

Deze wandeling door de kern van Noordwijk-Binnen staat in het teken van de oudst bekende inwoner van Noordwijk uit het verleden: de heilige Jeroen. Deze tocht leidt langs een aantal plekken, waar de herinnering aan Jeroen op een of andere wijze levend wordt gehouden.

laatste weekend augustus

Proef Noordwijk 2016

Voor de derde maal organiseert Proef Noordwijk een culinair weekend op het Verkadeplein in Noordwijk. In het laatste weekend van augustus pakken zo'n 15 horeca- en retailbedrijven uit met hun specialiteiten. Eten, drinken en ontmoeting staan centraal deze dagen aan het eind van de zomervakantie. Er is voor ieder wat wils! website: www.proef-noordwijk.nl

26-27 augustus

Kunstroute

Op zaterdag 26 en zondag 27 augustus is er een Ku(n)stRoute in Noordwijk. Van 12.00 - 17.00 uur zetten alle ateliers in Noordwijk hun deuren open. Soms is dat bij de kunstenaars thuis op hun zolderkamer en anderen werken deze dag in hun atelier/galerie.

Gedurende dit hele weekend kunt u 37 kunstenaars aan het werk zien. Er zijn verschillende kunst disciplines te bekijken zoals film en fotografie, schilder- en beeldhouwkunst, glaskunst, textiele objecten, lichtkunst en houtbewerking. Het startpunt is dit jaar

in de Vinkenlaan, Achterzeeweg 1 in Noordwijk binnen.

Scholieren van het Northgo College uit de Multimedia klas tonen hier hun eindexamenwerk. In de koffi corner liggen de flyers met plattegrond en de ateliers van Noordwijk, zodat u uw eigen kunstroute kunt bepalen.

In een aantal ateliers vindt u dit jaar nieuw werk van onbekende Noordwijkse "Young Talents": jonge kunstenaars net afgestudeerd aan een academie, die zichzelf op deze manier zullen presenteren.

29 augustus - 2 sept.

Zanger Alex in actie tijdens de Noortukse Feestavond.

Oranje feestweek Noordwijk Binnen

Dit jaar is Noordwijk European City of Sports. Dubbel feest dus. Helemaal tijdens de Noordwijk-Binse Oranje Feestweek. Een volksfeest voor jong en oud.

Van 29 augustus tot en met 2 september bruist de kern van Noordwijk Binnen! Er is natuurlijk de kermis op het Jan Kroonsplein, vooral voor onze jongeren de plek om elkaar te ontmoeten en plezier te maken, een uitdagende SPOC prestatie loop, de kindervrijmarkt naast het Oranjepaviljoen, waar iedereen de spullen verkoopt die vorig jaar op dezelfde plaats zijn gekocht, vrachtwagen trekken,

tobbetje steken voor het halen van een nat pak en de wielervedstrijd 'de Ronde van Noordwijk'.

Dit jaar kleuren we Noordwijk wederom vijf dagen Oranje. Het Oranjepaviljoen staat weer op het centrale plein in de Oude Dorpskern, het Jeroensplein naast de Oude Jeroenskerk en voor het gemeentehuis. Het Oranje programma in en rond het Oranjepaviljoen bevat o.a. een Glamour Bingo voor vrouwen, Seniorenmiddag, Roedel zingen & Pup quiz, Heel Noordwijk zingt Hazes en als traditionele afsluiter de Noortukse Feestavond op zaterdag.

Culturele Agenda Noordwijk Binnen

- 1) www.deoudedorpskern.nl
- 2) www.korenfestivalnoordwijk.nl
- 3) facebook.com/pages/schola-gregoriana-noordwijk
- 4) www.knipscheerorgel-noordwijk.nl
- 5) www.zeepaanzee.nl
- 6) www.proef-noordwijk.nl
- 7) www.oranjeverenigingnoordwijk.nl
- 8) www.openmonumentendag.nl
- 9) www.jeroen125.nl

Zomer 2017

zaterdag	3 juni	12.00-16.00	Beklimming Jeroenstoren	1)
zaterdag	10 juni	10.45-16.30	Korenfestival Noordwijk	2)
zaterdag	10 juni	10.00-17.00	Markt onder de Linden	1)
zaterdag	10 juni	12.00-16.00	Beklimming Jeroenstoren	1)
zondag	11 juni	12.00-16.15	Korenfestival Noordwijk	2)
zondag	11 juni	11.00-17.00	Markt onder de Linden	1)
dinsdag	13 juni	19.30-21.30	1e Historische Rondwandeling	1)
zaterdag	17 juni	12.00-16.00	Beklimming Jeroenstoren	1)
dinsdag	20 juni	19.30-21.30	Historische Rondwandeling	1)
zaterdag	24 juni	12.00-16.00	Beklimming Jeroenstoren	1)
zondag	25 juni	15.00	Muziek in Jeroen, Ensemble MUSA	4)
dinsdag	27 juni	19.30-21.30	Historische Rondwandeling	1)
zaterdag	1 juli	12.00-16.00	Beklimming Jeroenstoren	1)
dinsdag	4 juli	19.30-21.30	Historische Rondwandeling	1)
zaterdag	8 juli	12.00-16.00	Beklimming Jeroenstoren	1)
dinsdag	11 juli	19.30-21.30	Historische Rondwandeling	1)
donderdag	13 juli	20.15	Muziek in Jeroen, Wilbert Berenden	4)
zaterdag	15 juli	12.00-16.00	Beklimming Jeroenstoren	1)
dinsdag	18 juli	19.30-21.30	Historische Rondwandeling	1)
donderdag	20 juli	20.15	Muziek in Jeroen, Tjeerd van der Ploeg	4)
zaterdag	22 juli	12.00-16.00	Beklimming Jeroenstoren	1)
dinsdag	25 juli	19.30-21.30	Historische Rondwandeling	1)
donderdag	27 juli	20.15	Muziek in Jeroen, Adriaan Hoek	4)
zaterdag	29 juli	12.00-16.00	Beklimming Jeroenstoren	1)
dinsdag	1 aug	19.30-21.30	Historische Rondwandeling	1)
donderdag	3 aug	20.15	Muziek in jeroen, Leonore Lub	4)
zaterdag	5 aug	12.00-16.00	Beklimming Jeroenstoren	1)
dinsdag	8 aug	19.30-21.30	Historische Rondwandeling	1)
donderdag	10 aug	20.15	Muziek in Jeroen, Arjen Leistra	4)
zaterdag	12 aug	12.00-16.00	Beklimming Jeroenstoren	1)
dinsdag	15 aug	19.30-21.30	Historische Rondwandeling	1)
donderdag	17 aug	20.15	Muziek in Jeroen, Jaco van Leeuwen	4)
zaterdag	19 aug	12.00-16.00	Beklimming Jeroenstoren	1)
zondag	20 aug	08.00-10.00	Jeroensommegang met heilige bruggen	9)
zondag	20 aug	17.00-18.00	Gregoriaanse Jeroensvipers	3)
vrijdag	25 aug	18.00-23.00	Proef Noordwijk, Verkadeplein	6)
zaterdag	26 aug	16.00-23.00	Proef Noordwijk, Verkadeplein	6)
zaterdag	26 aug	12.00-16.00	Beklimming Jeroenstoren	1)
zaterdag	26 aug	12.00-17.00	Kunstroute Noordwijk	
zondag	27 aug	12.00-17.00	Kunstroute Noordwijk	
zondag	27 aug	14.00-21.00	Proef Noordwijk, Verkadeplein	6)
dinsdag	29 aug		Oranje feesten	7)
woensdag	30 aug		Oranje feesten	7)
donderdag	31 aug		Oranje feesten	7)
vrijdag	1 sept		Oranje feesten	7)
zaterdag	2 sept	12.00-16.00	Beklimming Jeroenstoren	1)
zaterdag	2 sept		Oranje feesten	7)
zondag	3 sept	10.00-14.00	St Jeroensfeest R.K. St Jeroenskerk	9)
vrijdag	8 sept		ZeepaanZee op Veldzicht	5)
zaterdag	9 sept	10.00-17.00	Pompoenenmarkt Veldzicht	1)
zaterdag	9 sept		Open Monumentendag	8)
zaterdag	9 sept	12.00-16.00	Beklimming Jeroenstoren	1)
zaterdag	16 sept	12.00-16.00	Beklimming Jeroenstoren	1)
zaterdag	23 sept	12.00-16.00	Beklimming Jeroenstoren	1)

Ton van Rijnberk blijft het zonde vinden dat de kracht ontbreekt om strategische plannen uit te voeren

Ton van Rijnberk (1948) is getogen in Noordwijk. Vanaf 1960 zat hij hier op school en voetbalde hij bij vv Noordwijk. Vanaf 1970 woont hij in Noordwijk, werkte hij negen jaar als ambtenaar bij de gemeente, was vanaf 1982 in diverse periodes 15 jaar raadslid en zes jaar wethouder. Hij heeft jarenlange ervaring in bestuurlijke omgevingen in de gemeente Den Haag en Amsterdam en was vanaf 2011 wethouder in Hillegom. Sinds 2001 woont hij ook in Binnen: in de la Bassecour Caanstraat. Momenteel werkt hij als wethouder en 2de loco burgemeester in de gemeente Bloemendaal met een omvangrijke portefeuille.

‘Noordwijk heeft de juiste condities, er is **veel** mee te doen’

Ton van Rijnberk was van 2004 tot 2010 wethouder van de gemeente Noordwijk en in die tijd ook verantwoordelijk voor de ontwikkelingen in de kern van Noordwijk Binnen. Hij heeft zo'n 40 jaar bestuurlijke ervaring en is al jarenlang lid van de vereniging De Oude Dorpskern (DOD).

Tekst: Dorine Holman
Fotografie: Monica Stuurup

De redactie van Kernpunten spreekt Ton op een koude namiddag bij hem aan de keukentafel over Noordwijk Binnen, de visie 'De Kern Gezond' die hij - met zijn team en externe adviseurs - in 2006 presenteerde, en de huidige bestuurlijke stand van zaken in Noordwijk.

Als wethouder heb je aan de wieg gestaan van De Kern Gezond (visie op de kern van Noordwijk Binnen). Hoe kijk je met de kennis van nu daarop terug?

'Zoals we bij de aanbieding van het conceptrapport schreven: "Van bestuurders mag worden verwacht dat ze hun beleid baseren op een samen-

hangend perspectief, een ideaal voor de lange termijn. Het hebben van een gedragen visie is een vanzelfsprekende noodzaak voor goed bestuur." Die mening ben ik nog steeds toegedaan. Wat ik bedoel te zeggen is dat je als gemeentebestuur zélf een visie moet ontwikkelen en moet zorgen dat de visie ook wordt uitgevoerd. In plaats van afwachten waar projectontwikkelaars mee komen en hier vervolgens ad hoc op te reageren.'

"Er is nog steeds geen verkeerscirculatieplan voor Noordwijk Binnen"

'De visie *De Kern Gezond* is medio 2006 vastgesteld door de gemeenteraad. In die visie zijn de kwaliteiten van de fraaie delen (bebouwing en open-

bare ruimte) in de kern van Noordwijk Binnen gedetailleerd geanalyseerd. Vervolgens zijn op basis hiervan richtlijnen opgesteld voor zowel nieuwe bebouwing als de herinrichting van de openbare ruimte. Vanaf 2004 zijn veel plannen ontwikkeld en gerealiseerd: het Wilhelminahofje, zorgwoningen aan de Van Limburg Stirumstraat en de Albertus van Velzenstraat, het plan Binnenhof en de sporthal Binnenhof, het Hof van Noortwijck (de appartementen en winkels), het plan Weteringpoort, de nieuwbouw en renovatie van woonzorgcentrum Jeroen (*dh: Marente Jeroen*), het plan Nieuw Patrimonium, het plan Ruijgenhoek, de herinrichting van onder andere de Raadhuisstraat, de Zeestraat, De

Keuvel, de Heilige Geestweg, de Van Limburg Stirumstraat en het Jeroensplein.'

'Na 2010 zijn er helaas nogal wat zaken stil komen te liggen of zijn niet goed opgepakt. Zo is er onder andere nog steeds geen verkeerscirculatieplan voor Noordwijk Binnen, is er bij de ontwikkeling van het zo genoemde 'Hoogvlietterrein' fundamenteel afgeweken van de uitgangspunten van de visie, is er nog steeds geen plan voor het revitaliseren van het Kloosterplein en is de markering van de rijbaan op het Jeroensplein anders uitgevoerd dan was bedoeld.'

De discussie over het Jeroensplein is nog steeds niet afgerond. Had je indertijd met de visie De Kern Gezond het huidige resultaat voor ogen?

'In het rapport van 2006 is behoorlijk gedetailleerd uitgewerkt hoe een verblijfsvriendelijke inrichting van de oude kern, en dus ook het Jeroensplein, eruit zou moeten zien. Met het idee dat de betrokkenheid van de gebruiker, dus de automobilist, de fietser en de voetganger mede bepalend is voor het succes. Uitgangspunt was dan ook dat de snelheid verlaagd moest worden om veiligheid en herbergzaamheid te bereiken. Waarbij straten en pleinen zo ingericht zouden worden dat de auto er te gast is. Voor het Jeroensplein was het idee dat de natuurstenen bestrating van het kerkplein bij de Oude Jeroenskerk zou worden doorgezet tot aan het gemeentehuis, de Kerkstraat en woonzorgcentrum Jeroen. De rijbaan voor het autoverkeer zou met lage noppen en hier en daar wat hogere hardstenen palen worden aangegeven. Nergens witte lijnen voor fietsstroken of parkeervakken en nauwelijks verkeersborden. Bij de uitvoering is de rijbaanmarkering opgevat

"Straten en pleinen zouden zo ingericht worden dat de auto er te gast is."

zou met lage noppen en hier en daar wat hogere hardstenen palen worden aangegeven. Nergens witte lijnen voor fietsstroken of parkeervakken en nauwelijks verkeersborden. Bij de uitvoering is de rijbaanmarkering opgevat

Er zijn ruim 100 palen meer geplaatst dan de bedoeling was

"Wees consequent bij het uitvoeren van een visie".

als anti-parkeer maatregel waardoor er ruim 100 palen meer zijn geplaatst dan de bedoeling was. Als ik de huidige situatie vergelijk met de plannen, dan kan ik stellen dat dit volstrekt niet overeenkomt met de oorspronkelijke gedachte.'

Welke suggesties heb je om de huidige situatie aldaar in alle redelijkheid op te lossen?

'Laat ik om te beginnen zeggen dat het Jeroensplein voor de kerk altijd al een leeg plein was, en incidenteel als parkeerterrein werd gebruikt. Dus daar is niet veel aan

veranderd. Het idee was indertijd om de weekmarkt naar het Jeroensplein te verplaatsen. De marktkooplieden wilden daar echter niet aan meewerken. Het lijkt mij overigens nog steeds een goede gedachte. Alle condities om de markt daar te faciliteren zijn er. Ook zou je eventueel de muziektent van het Lindenplein naar het Jeroensplein kunnen verplaatsen. Voor wat betreft de huidige palen aan de kant van de kerk en het gemeentehuis zou je, alhoewel niet zo bedoeld, een deel kunnen handhaven om het parkeren te reguleren. Mogelijk kan een deel ook vervangen worden door bloembakken. De palen aan de kant van de Kerkstraat en woonzorgcentrum Jeroen zou je, zoals is aangegeven in de visie *De Kern Gezond*, vrijwel allemaal kunnen vervangen door noppen.'

Voor de gebieden die dicht tegen de oude kern aanliggen geldt een verhoogd welstandsniveau, maar die lijken in de praktijk vogelvrij in vergelijking met de strikte regels voor het beschermd dorpsgezicht. Wat zou je adviseren?

'In vervolg op de vastgestelde visie uit 2006 zijn richtlijnen opgesteld voor nieuwe bebouwing en de herinrichting van de openbare ruimte. Die richtlijnen hadden moeten worden opgenomen in het nieuwe bestemmingsplan dat voor 2013 diende te zijn

opgesteld. Helaas is dit, net als voor de vastgestelde visies *Middengebied*, *Nieuw Oost* en *Noordwijk Zeewaardig*, ook voor *De Kern Gezond* niet gebeurd. De welstandsc commissie toetst wel op een aantal onderdelen maar gaat niet over het consequent uitvoeren van een visie. Daar had het bestemmingsplan voor moeten zorgen. Het beste dat ik kan adviseren is: wees consequent bij het uitvoeren van een visie en vertaal de visie van *De Kern Gezond* in een nieuw bestemmingsplan. In Den Haag, waar ik lang heb gewerkt als programmanager binnenstadsontwikkeling, zijn daar goede resultaten mee behaald. In 2013 heeft men daar 25 jaar 'consequente uitvoering' van de in 1988 opgestelde visie voor de binnenstad gevierd. Als gemeentebestuur moet je steeds voor ogen houden wat je strategische visie is en daar in de uitvoering zo veel mogelijk aan vasthouden.'

Het bestuur van DOD maakt zich zorgen over de rol van de welstandsc commissie. O.a. met betrekking tot de ontwikkeling van een tweede supermarkt aan de Raadhuisstraat/Bronckhorststraat. Hoe kunnen we zorgen dat erfgoed, een hoogwaardige kern en een leefbare omgeving beter beschermd blijven?

'Deze vraag ligt in het verlengde van de vorige. Primair is dit een taak van de gemeente. De praktijk leert echter dat gemeentes met de omvang van Noordwijk moeite hebben met het consequent uitvoeren van strategische visies die eerder zijn vastgesteld. Je komt dan op het punt van de bestuurskracht van gemeentes. Dat is een heel andere discussie, maar je kunt van andere gemeentes leren. Zandvoort heeft onlangs besloten dat het als kleine gemeente zijn hoge ambities niet kan realiseren en heeft er voor gekozen hun ambtelijke organisatie in zijn geheel onder te brengen bij de gemeente Haarlem. Nu bepleit ik dat niet voor Noordwijk, maar er zal wel iets moeten veranderen als we de hoge ambities op ruimtelijke en economische vlak willen realiseren.'

Wat denk jij over de parkeerproblematiek in Noordwijk Binnen?

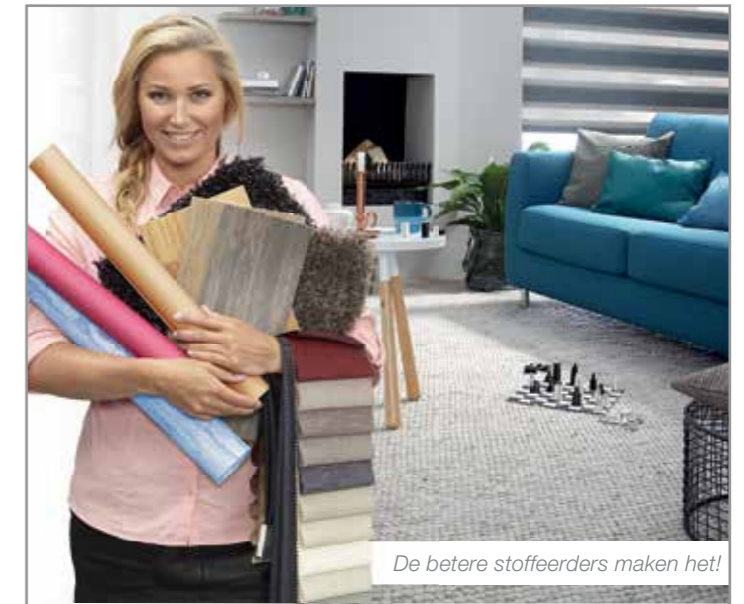
'Daar kan ik kort over zijn. Volgens mij moet je de bereikbaarheid van de winkels veiligstellen met betaald parkeren - vooral niet te duur - in combinatie met parkeervergunningen voor bewoners. Extra parkeerruimte creëer je door het bouwen van parkeergarages zoals is gedaan bij de ontwikkeling van het Hof van Noordwijk en onder de Dirk, het Binnenhof, Weteringpoort en Nieuw Patrimonium. En natuurlijk moet je zorgen voor goede fietsvoorzieningen en laagdrempelig openbaar vervoer.'

HOF VAN HOLLAND HEROPENT ZIJN DEUREN

koffie - lunch - borrel - diner
dinsdag t/m zondag vanaf 10.00 uur

VOORSTRAAT 79 NOORDWIJK
071 7600095 - WWW.HOFVANHOLLANDNOORDWIJK.NL

De betere stoffeers maken het!

tapijt - laminaat - pvc vloeren - vinyl - marmoleum
zonwering - shutters - horren - vloerkleden - gordijnen - behang - verf

Berg & Berg

NOORDWIJK

Lindenplein 7, tel: (071) 361 67 31, e-mail: noordwijk@bergenberg.nl

WWW.BERGENBERG.NL

Kijk op onze site voor actuele acties en aanbiedingen

DRINKLAND

NEERLANDS BEST GESORTEERDE SLIJTERIJ/WIJNHANDEL

VINDT U AAN DE

MAARTEN KRUYTSTRAAT 24
2202 GX NOORDWIJK A/ZEE
TEL: 071 - 3612182

Wist u dat:

- Wij een stichting zijn zonder winst oogmerk
- Wij lokale goede doelen steunen
- Wij grote spullen kosteloos bij u ophalen
- Wij ook huizen bezemschoon leeghalen

KRINGLOOPWINKEL NOORDWIJK

- Wij gevestigd zijn in de Van Limburg Stirumstraat 48
- Wij open zijn op woensdag en vrijdag van 14.00 tot 17.00 uur
- dondagavond van 18.00 tot 21.00 uur
- en zaterdag van 10.00 tot 16.00 uur

www.kringloopwinkel-noordwijk.nl
tel nr: 06-33 89 04 12

www.kringloopwinkel-noordwijk.nl

Het Vinkeveld en de naaste omgeving lagen tot voor ruim duizend jaar geleden nog in het stroomgebied van de Oude Rijn. Daarna raakte de Oude Rijn zijn uitmonding naar de zee kwijt, doordat die langzamerhand verzandde. Dit is waarschijnlijk vooral veroorzaakt door de afdamming van deze zijtak van de Rijn bij Wijk bij Duurstede. Daarvoor stroomden grotere watermassa's in de richting van de kust, die de uitmonding aan de kust openhielden.

Tekst: Kees Verweij Fotografie: o.a. collectie Kees Verweij, Willem van den Haak, GON

Het Vinkeveld was tot in de tweede helft van de vorige eeuw een belangrijk bollenteeltgebied.

De oorsprong van het Vinkeveld: zand en klei

Het Vinkeveld, een gebied met een rijke geschiedenis

Bij stormvloed en de zee hier naar binnen stromen en kon zij grote hoeveelheden klei achter de kustlijn afzetten en tevens opgebouwde veenpakketten wegspoelen in de richting van de zee. Zo ontstond achter de kust een zeer gevarieerde bodemopbouw, die heden ten dage nog steeds te traceren valt. Het gebied, waar de meeste klei werd afgezet, heet nog steeds de Klei, terwijl het gebied tussen de Klei en het dorp hoofdzakelijk met zand is bedekt als gevolg van de vorming van een tweetal strandwallen, die daar in de loop van de voorafgaande eeuwen gevormd zijn. Nadat de uitmonding van de Rijn was verzand, konden er zich duinen ontwikkelen, die heden bekend staan als de Coepelduinen, vernoemd naar een koepeltje, dat tot het begin van de vorige eeuw op een uitstekende duinheuvel gestaan heeft.

Eerste bewoners van het Vinkeveld, vanaf 2500 voor Chr.

Mede door de aanwezigheid van twee vrij brede strandwallen konden er zich al in een zeer vroeg stadium nederzettingen ontwikkelen. Deze strandwallen ontwikkelden zich van ongeveer 3000 tot 2500 voor Chr. Niet lang daarna kwamen de eerste bewoners. Dit kon worden afgeleid van verschillende bodemvondsten, bestaande uit allerlei stukgeslagen vuurstenen, waarmee messen, bijlen e.d. konden worden gefabriceerd. Ook werden hiervan speerpunten gemaakt, hoofdzakelijk bedoeld voor de jacht. We vergapen ons regelmatig aan de vroege Egyptische cultuur, waarvan heel wat meer bekend is, maar in dezelfde periode was o.a. in het Vinkeveld

Men wist een soort van graan te kweken waarvan broodpap werd gemaakt

al sprake van een behoorlijke populatie, die zich hier goed wist te handhaven. Men wist al een soort graan te kweken, waarvan o.a. broodpap werd gemaakt. Helaas lieten zij geen schriftelijke bronnen achter, zoals de Egyptenaren, zodat we slechts aan de hand van bodemvondsten hun leven en werken kunnen reconstrueren.

Bewoning in de IJzertijd: versierde aarden pot

Van 1800 tot 50 voor Chr. leefden hier mensen in de z.g. IJzertijd. Deze periode is genoemd naar de verschillende ijzeren voorwerpen, die in deze periode werden gevonden. Het waren niet slechts ijzeren voorwerpen die hier naar boven kwamen, maar ook aardewerk potten e.d. Een prachtig voorbeeld is een grote versierde aarden

pot, die nabij de Achterweg gevonden is. Deze pot staat nu tentoongesteld in het museum Veldzicht aan de Herenweg. Zo langzamerhand komen we in de Romeinse tijd rond het begin van onze jaartelling.

Een aarden pot stammend uit de ijzertijd.

Van de Romeinse tijd naar de Middeleeuwen

Bekend is, dat aan de overzijde van de Rijn verschillende militaire versterkingen waren gevestigd met hierbij de nodige Romeinse manschappen. Er heerste hier een soort ruilhandel met de plaatselijke bevolking, getuige de verschillende Romeinse voorwerpen, die in en rond het Vinkeveld gevonden zijn. Ongetwijfeld zorgde ook de plaatselijke bevolking voor de nodige gewassen en vleesproducten voor de Romeinse soldaten. Onze plaatselijke archeoloog Peter Bakker heeft een aantal jaren geleden een vitrine vol Romeinse munten, doekspel-

den enz. in het Museum Oud Noordwijk tentoongesteld, die in het Vinkeveld gevonden waren. Na het vertrek van de Romeinen werd het wat stil, wat niet direct betekende dat er verder niets gebeurde. Er kwamen kleine nederzettingen met eenvoudige houten boerderijen, die regelmatig weer vervangen werden. Dit heeft men kunnen afleiden aan de hand van verschillende bodemvondsten, uit zowel de Frankische tijd als de latere middeleeuwen.

Schuilkerken in boerenhoeven voor de katholieken

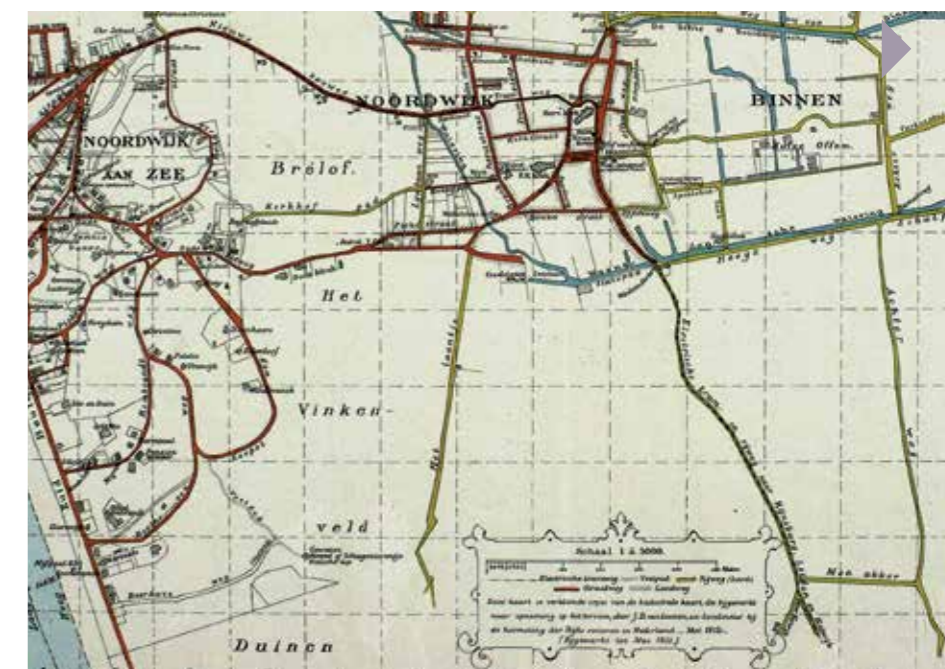
De aanwezigheid van kleine nederzettingen en boerderijen betekende, dat het gehele gebied in en rond Vinkeveld zo langzamerhand geheel ontgonnen en verkaveld werd. De Abdij van Leeuwenhorst had ook hier landerijen. Tevens haalde men inkomsten uit de verkoop van klei, die op sommige plaatsen rijk in de bodem aanwezig was. De naam Vinkeveld komt voor het eerst

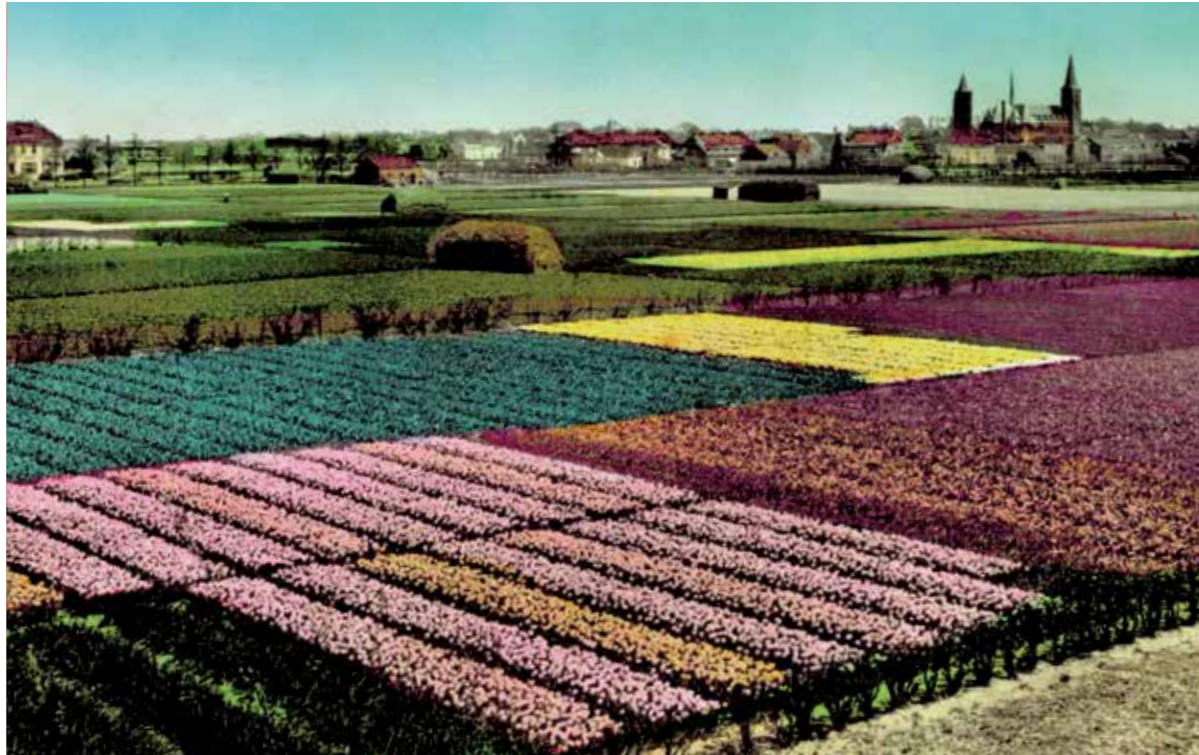
Het naamgevend koepeltje bovenop het duin.

Uit de periode 2850 tot 2000 voor Chr. stammen deze vuurstenen.

Dit kaartje uit 1913, uitgegeven door het bureau voor vreemdelingenverkeer, toont het uitgebreide gebied van het Vinkeveld.

Het land in 't Vinkeveld staat in volle bloei.

in beeld door een vermelding van een boerenhoeve nabij de Oude Zeeweg, die tijdelijk als schuilkerk werd gebruikt voor het katholieke deel van de Noordwijkse bevolking.

Bij de intrede van de reformatie rond 1574 werd de Oude Jeroenkerk aan de katholieke eredienst onttrokken en mochten de katholieken hun erediensten niet meer in het openbaar organiseren. Slechts z.g. schuilkerken, bijvoorbeeld ondergebracht in boerenhoeven, werden daarna oogluikend toegestaan.

Ontstaan van het landgoed Vinkeveld en de vinkenbaan

Het Vinkeveld kwam pas prominent in beeld toen de heer Johan Ouderogge rond 1685 de basis legde voor het landgoed "Vinkeveld". Het moet een prachtig geheel zijn geweest, gelegen

Landgoed Vinkeveld moet een prachtig geheel zijn geweest

aan de voet der hoge duinen met zijn lanen, bossen, de herenbehuizing en aanverwante gebouwen. Deze gehele lustwaranda werd aangelegd rond een grote vinkenbaan. Nu weten we precies, waaraan de wijk Vinkeveld zijn naam aan te danken heeft. Het vinken of het vangen van vinken was al in die periode

een aangenaam tijdverdrijf voor o.a. bezitters van buitenplaatsen. Het vangen van zangvogels, waaronder vinken, werd beschouwd als jachtbuit en was grotendeels bestemd voor de consumptie. De vangsten waren soms aanzienlijk. Zo werden op de vinkenbaan in het Vinkeveld in 1795 in één slag 98 vinken gevangen, hetgeen als een record werd beschouwd. Deze vorm van jacht heeft zich tot ver in de 19e eeuw kunnen handhaven. Daarna nam de belangstelling sterk af, omdat het consumeren van zangvogels in onbruik raakte.

Vanaf 1912 werd de vangst van vinken verboden

In het begin van de 20ste eeuw (1912) werd de vangst van vogels zelfs verboden. Naast het landgoed Vinkeveld lag het buiten Haasduinen, maar daar is helaas maar weinig over bekend. Omstreeks 1850 werden beide buitenplaatsen verkocht, waarna de gebouwen werden gesloopt en al het bos werd gekapt. Slechts het z.g. Koepeltje op het duin en de portierswoning aan de Oude Zeeweg bleven nog even bestaan. Het koepeltje bleef nog lange tijd een bekende trekpleister voor wandelaars in de duinen: vanuit dit koepeltje had men een prachtig uitzicht over het Vinkeveld en de zuidzijde van het dorp. Eind 19e eeuw werd het koepeltje nog eens vernieuwd, maar helaas kon deze opknappingsbeurt niet verhinderen, dat in 1911 bij een hevige storm het koepeltje in elkaar waaide en moest worden afgebroken.

Agrarische ontwikkeling van het Vinkeveld

Zoals eerder al is opgemerkt ontwikkelde het Vinkeveld zich in de loop der eeuwen tot een belangrijk agrarisch gebied. Het gedeelte, dat op de beide strandwallen ligt werd voornamelijk benut voor de bollenteelt, die zich vooral in de tweede helft van de 19e eeuw begon te ontwikkelen. Meer naar het zuiden komt men in het gebied van de klei, dat voor de teelt van bollen wat minder geschikt was. Daar was en is ook nu nog vooral sprake van veeteelt.

Gevangen zangvogels waren voornamelijk bestemd voor consumptie

Het Vinkeveld werd ook in de fifties reeds omzoomd door de Herenweg en Beeklaan.

Door bodemverbetering wist men daar later deze grond ook voor bollenteelt geschikt te maken. In het overgangsgedebied tussen strandwal en kleiachtige strandvlakten kende men vaak zowel de teelt van bollen als het houden van vee. De boerderij Veldzicht was hiervan een kenmerkend voorbeeld.

De bollenteelt

Het Vinkeveld was tot in de tweede helft van de vorige eeuw een zeer belangrijk bollenteeltgebied. Grote bedrijven als Konijnenburg & Mark, Faase en C. Alkemade beschikten hier over een groot areaal aan bollengrond. Verder stonden hier diverse grote bollenschuren, waar het tijdens het gehele jaar een drukte van belang was. Zo waren er honderden bollenarbeiders bezig met het poten, koppen en rooien van de bollen, waarna ze verder in de schuren gepeld, gesorteerd, schoongemaakt en verzendklaar voor de

Bodemverbetering maakte de grond geschikt voor bollenteelt

verkoop gemaakt werden. Hoeveel mensen hier in de bollen werkzaam waren kon men duidelijk tegen het middag- en avonduur zien, wanneer ze in een lange stoet naar huis trokken. Verder waren hier ook nog kleinere bedrijven vertegenwoordigd, die vaak ook nog bollen in kassen teelden. Dat waren bedrijven als De Groot Mulder van de Lijnbaanweg, Groeneveld en Lindhout van de Gooweg, Vink uit de Vinkenlaan enz. Dit beeld kunnen

we aan de Gerleeweg nog enigszins terugvinden, want daar staan diverse kassen, schuren en woonhuizen van kwekers. Alleen gaat het nu niet alleen meer om bollen, maar ook om andere siergewassen zoals diverse soorten snijbloemen, Canna's, Hosta's e.d.

Grote veranderingen: de uitbreidingsplannen

Het Vinkeveld, dat tot in het laatste kwart van de vorige eeuw een duidelijk agrarisch beeld gaf, zou voor een belangrijk deel voor woningbouw bestemd worden. Na de voltooiing van het Beeklaankwartier, Boerenburg, Duinpark en Grashoek werd de blik wederom naar het zuiden gericht. Noordwijk had nog steeds een grote behoefte aan met name woningen in de

sociale sector en daarom was een uitbreiding aan deze kant min of meer te verwachten. Als we over het Vinkeveld praten dan gaat het in de meeste gevallen over deze woonwijk, die daar tegen het einde van de vorige eeuw werd gerealiseerd. Ondanks het feit, dat de teelt van bollen sinds de vorige eeuw belangrijk is teruggelopen, heeft het Vinkeveld toch het agrarische karakter voor een belangrijk deel kunnen behouden. Wie in het voorjaar mooie bloemenvelden wil zien, kan hier nog zeker terecht. Kijkend vanaf Het Laantje in de richting van de duinen heeft men hier een van de mooiste vergezichten van de hele Bollenstreek.

Meer informatie:

- De Klei In Noordwijk door Harrie Salman en Michel van Dam
- Noordwijk aan de Rijn door Harrie Salman & Antoine Wilbers
- Kernpunten nr. 59 (2003): Vinkenbaan Kees Verweij

Het Laantje was in die tijd niet veel meer dan een doodlopend pad.

Een val om vinken mee te vangen.

Foto van Kampen meer dan 100 jaar een Noordwijks begrip

In 2014 vierde Foto van Kampen zijn honderdjarig bestaan. Nu, drie jaar later, zijn er plannen om het bedrijf aan een externe opvolger over te dragen. Onderhandelingen hierover zijn gaande, maar zeker is dat de naam Foto van Kampen zal blijven bestaan.

Tekst:
Helmus Wildeman
Fotografie:
Hans van der Hoeven

Dat is een grote pleister op de wonde die de verkoop van de oudste en nog enige fotozaak van Noordwijk bij Peter en Toos van Kampen teweeg brengt. 'De kinderen nemen de zaak niet over en dan resteert alleen verkoop', zegt Peter berustend, maar met pijn in zijn hart.

Historie

Antoon van Kampen, in de volksmond 'Toon Kiek' genoemd, bleek na aanschaf van zijn eerste fototoestel in het begin van de 20e eeuw een talent voor fotografie te hebben. Dat bracht hem ertoe zijn baan als landarbeider op te geven en zich als ondernemer te vestigen in de zich snel

ontwikkende fotografiebranche. In 1914 schreef hij zich in bij de Kamer van Koophandel. Hij verhuisde van Sassenheim naar Noordwijk, waar hij 's zomers veel groepsfoto's maakte op het strand, die hij diezelfde avond nog afleverde bij de hotels.

In de Marcellusstraat kocht hij 'Huize Vogellust', waar de tuin ruimte bood voor het bouwen van een atelier en een 'doka'.

In de loop der jaren groeide Foto van Kampen uit tot een specialist op het gebied van portretfotografie en bruidsreportages. Jan van Kampen, zoon van Antoon en vader van Peter, breidde de activiteiten steeds meer uit. Samen met zijn vrouw opende hij in 1958 een nieuwe zaak aan de St. Jeroensweg, waar ook camera's en accessoires werden verkocht.

Het gezin van Kampen woonde boven de zaak. Peter, die zelf in 1969 bij zijn vader in zaak kwam, herinnert zich vooral de vele verbouwingen die het pand onderging. In 1985 nam hij de zaak van zijn vader over.

Er kwamen ook nieuwe disciplines bij, zoals de fotografie t.b.v. folders en brochures van hotels en andere reclameopdrachten. De fotografie was in die tijd geweldig booming en daarom was er steeds meer ruimte nodig. Die ruimte vonden Peter en Toos ook in Voorhout en Noordwijkerhout, waar ze in 1987 en in 1990 filialen openden, die een aantal jaren geleden door de oprukkende digitalisering in de fotografie werden gesloten.

Huidige bedrijfsvoering

Ondanks de revolutionaire veranderingen in de wereld van de fotografie durfden Peter en Toos van Kampen de verhuizing van de St. Jeroensweg naar de Keuvel wel aan. 'De plek was natuurlijk bijzonder aantrekkelijk en er blijft ook in onze branche behoefte aan professioneel advies en specialistische opdrachten' zegt Peter van Kampen.

In de huidige zaak is een grote fotostudio voor portret-, kinder- en groepsfotografie. En in de winkel is een ruime sortering van digitale camera's, fotolijst-

ten, inktcartridges, geheugenkaarten etc. En ja, pasfoto's laten maken kan ook nog steeds.

Foto van Kampen is aangesloten bij RINGfoto, de grootste foto-retailorganisatie in Europa. RING-foto haalt in alle consumentenonderzoeken de hoogste waardering op het gebied van prijs/prestatie en klantvriendelijk advies. Die klantvriendelijkheid hebben de klanten van Peter en Toos in de afgelopen jaren mogen ervaren. Een aardig voorbeeld: 'Als een klant in de winkel wordt geholpen en de telefoon gaat, moet de beller maar even wachten; de man of vrouw in de winkel was immers eerder aan de beurt.'

Als de verkoop over enige tijd zijn beslag krijgt, is het uitdrukkelijk de bedoeling dat Krista Hazenoot, al gedurende meer dan 19 jaar vaste medewerster van Foto van Kampen, gewoon actief blijft in de zaak. 'Aan die voorwaarde zal de nieuwe eigenaar moeten voldoen' zegt Peter. Dat is een stukje loyaliteit naar haar, maar het is ook in het belang van de continuïteit van de zaak en de klanten.

Toekomst

In de zaak hangen twee portretten: één van grootvader Antoon en één van vader Jan. De vraag is of de nieuwe eigenaar daar over een tijdje het portret van Peter van Kampen naast hangt.

Peter zelf maakt het niet zoveel uit. Toos en hij denken de komende jaren heel veel te kunnen fietsen en wandelen. En niet zo maar wat wandel- en fietsroutes. Nee, grote Alpenroutes richting Rome staan op het programma. De tocht naar Santiago de Compostella hebben ze al eens gemaakt en daar valt nog veel aan toe te voegen. Ook in andere werelddelen, zoals Australië.

Daarnaast willen ze genieten van hun negen kleinkinderen. Dat doen ze nu ook al, maar straks is er nog meer tijd. Gelet op zijn moeder van 94 - met wie hij onlangs nog van Noordwijk naar Noordwijkerhout fietste - heeft Peter met zijn Toos nog een half leven voor de boeg. Dat is ondanks de weemoed van het afscheid nemen van het familiebedrijf een rooskleurig en perspectiefvol vooruitzicht.

Antoon van Kampen (Toon Kiek).

Zoon Jan van Kampen.

Kleinzoon Peter met vrouw Toos aan de St. Jeroensweg.

Soms lijkt het wel of schilders die in Noordwijk actief waren, een heel duidelijke voorkeur hadden voor de motieven die zij in Noordwijk aan Zee vonden. Noordwijk Binnen lijkt er bekaaid af te komen.

Noordwijk Binnen vereeuwigd door beroemde schilders

In vervolg op een eerdere serie in Kernpunten van mei 2016 met panorama's van Noordwijk Binnen, maakt Jaques Dekker deze keer een wandeling naar en door de oude kern, op zoek naar plekken waar beroemde schilders hun werk maakten.

Vanaf het Dompad het dorp in

Met Leo Klein Diepold gaan we echt het dorp in. Klein Diepold heeft een Duitse achtergrond. In 1906 trouwt hij op 41-jarige leeftijd met Ilse Tappenbeck. Zij vestigen zich op steenworp afstand van Huis ter Duin in villa Pirola aan de huidige Erasmusweg. Naast de villa stond het houten atelier De Kolibri. Halverwege stond villa Elisabeth waar Max Liebermann tussen 1905 en 1913 diverse keren

verbleef. Deze twee Duitse schilders hadden regelmatig contact met elkaar en hun vriendschap zou tot de dood van Liebermann op 8 februari 1935 blijven bestaan.

Op 4 september 1918 werd het huwelijk van Leo Klein Diepold en Ilse Tappenbeck ontbonden en in 1921 vertrok de schilder uit Noordwijk. In de periode dat hij in onze plaats woonde, heeft hij heel wat Noordwijkse beelden schilderend in zijn typische gemetselde stijl vastgelegd.

Gezicht op Noordwijk Binnen is vanaf het Dompad geschilderd

Klein Diepold schilderde zijn Gezicht op Noordwijk Binnen vanaf het Dompad. Het torentje van villa Marie is rechts nog net tussen de bomen te zien.

Leo Klein Diepold, winters beeld bij boerderij "Gedenk 't End", olieverf op doek, 64,5 x 80 cm, collectie Museum Noordwijk.

Boerderij "Gedenk 't End" in de Pickéstraat

We volgen het Dompad en gaan het koninkrijk van Jan van der Does binnen via de Pickéstraat. Waar de Achterzeeweg en de Pickéstraat samenkomen schilderde Klein Diepold de boerderij "Gedenk 't End" die rond 1930 zou worden afgebroken. De oorspronkelijk naam van de boerderij "Gedenk 't End" werd later veranderd in "Bedenk 't End". Die naam vinden we nu nog terug op de gevel van het woonhuis Pickéstraat 85, dat vlak bij de plek waar vroeger de oude boerderij lag, staat.

Daniël Noteboom, Wilhelminahofje, olieverf op doek.

Een kijkje in het Wilhelminahofje, Pickéstraat

We vervolgen onze route en passeren op weg naar het Lindenplein het Wilhelminahofje. Daniël Noteboom woonde en werkte vanaf 1910 tot 1943 in Noordwijk. Z'n repertoire omvat vooral schelpenvissers en zee- en dorpsgezichten. Bij het schilderen van het Wilhelminahofje is hij vast geboeid geweest door het schaduwspel. Z'n mensfiguren zijn, zoals trouwens op nagenoeg al z'n werken, wat houterig.

Van soberheid naar de uitbundigheid van het Lindenplein

De soberheid van het hofje ruilen we in voor de uitbundigheid van het Lindenplein. Max Liebermann schilderde in zijn Noordwijkse periode honderddrieëntwintig olieverfwerken en op twee daarvan heeft hij op een impressionistische wijze het Lindenplein vastgelegd. De eerste wereldoorlog gooide roet in het eten, want anders waren er door deze schilder ongetwijfeld nog meer Noordwijkse taferelen vereeuwigd. Geen van die Noordwijkse werken is helaas ook echt in Noordwijk terecht gekomen. Integendeel: van alle schilderijen van deze Duitse impressionist zijn er slechts drie in Nederland te bewonderen.

Links: Max Liebermann: Lindenplein in Noordwijk, 1912, olieverf op doek, 66 x 72 cm, verloren gegaan. Rechts: Max Liebermann, Jahrmarkt in Noordwijk, 1912, olieverf en krijt op karton, 36 x 47,5 cm, privébezit Duitsland.

De Voorstraat; een straat waar nog veel winkeltjes te vinden waren

Schoemaker (1660-1735) was een textielkoopman uit Amsterdam. Zijn grote passie was het verzamelen

van historische en topografische informatie over steden en dorpen, kerken en kastelen in Nederland. Vaak illustreerde Schoemaker zijn beschrijvingen met tekeningen. Bij de tekening die hij maakte in 1734 te Noordwijk laat hij ons het toenmalige raad- en weeshuys zien.

Kijkje op de Kerkstraat vanaf het Dielemanpad

Via de van Limburg Stirumstraat komen we bij het Dielemanpad naast de oude Jeroenskerk. Andries Schoemaker geeft ons een kijkje in de richting van de huidige Kerkstraat. Andries

Aquarel van cafe Thomas bij de kerk

Leon Senf is vooral bekend geworden als schilder en ontwerper van plateel. Van 1878 tot 1925 is hij werkzaam geweest bij De Porceleynse Fles te Delft. In zijn vrije tijd heeft hij veel getekend, geschilderd en geëst. Na een tiental vakanties in Noordwijk vestigt hij zich er definitief in 1918. In 1919 maakt hij een hele serie Noordwijkse beelden zoals de aquarel/tekening van het huidige café Thomas.

Leon Senf, *café Thomas*, gemengde techniek, 16,3 x 10,4 cm, collectie Museum Noordwijk.

Welkom in het 'Koninkrijk in het Noorden' van Jan van der Does.

Berckheyde Gerrit.

De Oude Jeroen

De Oude Jeroenskerk, werd in de Gouden Eeuw (ca. 1660) geschilderd door Gerrit Berckheyde. Gerrit Adriaensz.

Berckheyde (Haarlem, 6 juni 1638 – aldaar, 14 juni 1698) is vooral bekend van stadsgezichten. Hij werd tot schilder opgeleid door o.a. Frans Hals en was lid van het Sint-Lucasgilde, de beroepsorganisatie voor schilders en van de Rederijderskamer.

Daniël Noteboom, *Voorstraat*, 1914, olieverf op doek, 37 x 28 cm, particulier bezit.

Van het Dielemanpad naar de Voorstraat

We vervolgen onze route door Noordwijk Binnen in de richting van de Voorstraat. Daniël Noteboom schilderde in 1914 de Voorstraat. Een straat waar toen nog veel winkeltjes te vinden waren. We vinden er ook het Noordwijkse raadhuis aan de Voorstraat dat in 1887 gebouwd is naar een ontwerp in Oud-Hollandse renaissancestijl van Nicolaas Molenaar (1850-1930). Ook de Rooms Katholieke Jeroenskerk uit 1894 is naar een ontwerp (in neo-gotische stijl) van zijn hand.

Daniël Noteboom, *Gemeentehuis te Noordwijk*, olieverf op doek Noordwijk.

Max Liebermann, *Haus in Noordwijk-Binnen*, 1906, olieverf op doek, 55x70 cm, privébezit Duitsland

De beschermende voile van Lindenbomen

Max Liebermann schilderde in 1906 de bomen van de Voorstraat als een beschermende voile voor de gevels. Hij zal het, gelet op de schaduwen, net na het middaguur vastgelegd hebben. De bomen als donkere bijna silhouetvormen steken af tegen het heldere geel in de gevels.

MAX LIEBERMANN WANDELING IN NOORDWIJK

In de Kerndotter, de gezamenlijke uitgave van De Blauwdotter en Kernpunten t.g.v. Noordwijk 150 jaar Badplaats, kondigden we al voorzichtig een nieuwe wandeling aan, gewijd aan de grote Duitse schilder Max Liebermann die in de jaren 1905-1913 zijn zomerse hoofdkwartier in Noordwijk had. Inmiddels is zeker dat deze wandeling er komt, mogelijk nog dit najaar of anders in het voorjaar van 2018.

Het wordt een parcours met 20 à 24 schilderijen geprint op panelen, voorzien van een korte tekst. Een gps-gestuurde app geeft meer uitgebreide informatie over Max Liebermann en de schilderijen op de diverse historische plekken. Daarbij komt ook het oude centrum van Noordwijk-Binnen in beeld.

Er is al een voorlopig parcours en een selectie uit de meer dan 100 schilderijen die Liebermann in Noordwijk maakte. Meer informatie is te vinden op de site van de Stichting Max Liebermann Noordwijk: www.maxliebermannnoordwijk.nl.

Buitenplaats Calorama aan de Gooweg

Bij Noordwijk Binnen horen ook de buitenplaatsen. Ze zijn een teken van welvaart en welstand in vroeger tijden in dit gedeelte van de gemeente Noordwijk. Huize Calorama aan de Gooweg is er gelukkig nog. Leo Klein Diepold schilderde Calorama vanuit het park met haar bloemperken. Het prachtige werk bevindt zich in de collectie van Museum Noordwijk.

Leo Klein Diepold, *huize Calorama*, olieverf op doek, 80 x 100 cm.

Leo Klein Diepold, *huize Offem*, olieverf op doek

Afbraak van cultureel erfgoed in Offem

In de Nieuwe Leidsche Courant van 28 mei 1953 stond een klein artikelje waarin melding werd gemaakt van de afbraak van Huize Offem. Wat ons vandaag de dag slechts rest, zijn de foto's, maar ook dit prachtige werk van Leo Klein Diepold dat het huis laat zien in betere dagen.

Ludolph Berkemeier, *het Lindenplein*, olieverf op doek, 70 x 89,5 cm, collectie Museum Noordwijk.

Historie op het Lindenplein

Vanuit de Voorstraat kijken we naar het Lindenplein. Ludolph Berkemeier schilderde dit beeld waarschijnlijk met behulp van een foto. Het is bekend dat hij o.a. bevriend was met de fotograaf Braakman en diverse van zijn foto's gebruikte voor zijn schilderijen.

Links staat het rijksmonument De Lindenhof, waarvan de historie teruggaat tot de 15e eeuw. Qua onderwerp is de stap van de Lindenhof naar de buitenplaatsen slechts een kleine overgang.

Komt Noordwijk Binnen er bekaaid van af? De werken van Max Liebermann, Leo Klein Diepold, Ludolph Berkemeier, Daniël Noteboom, Gerrit Berckheyde, Andries Schoemaker, Leon Senf en nog diverse anderen geven alle aanleiding tot een ontkennend antwoord op deze vraag. Welkom in het 'Koninkrijk in het Noorden' van Jan van der Does.

Op 21 december 1889 wordt door uitgever J.C. van Dillen uit Noordwijk een eerste aankondiging gedaan van *De Noordwijker*. Het wordt volgens hem het derde regionale krantje dat Noordwijk in haar historie ooit heeft gehad. Een week later verschijnt het eerste proefnummer. Het staat vol nieuws uit binnen- en buitenland.

Het uithangbord aan de gevel aan de Voorstraat vermeldt: Bureau van de Noordwijker, uitgever A. Dorsman.

A. Dorsman (1858-1945) Een van de pioniers van badplaats Noordwijk

A. Dorsman, de eerste persmagnaat van Noordwijk

Ook de Noordwijker vanillempoppen worden in de krant aan de man gebracht en is het voor de 'gewone' Noordwijker mogelijk om de zaken die besproken zijn in de gemeenteraad te lezen. Ondanks het eerste succes gaat de krant pas echt lopen onder de bezielende leiding van Adriaan Dorsman, geboren op 6 oktober 1858 in Vlaardingen.

Toen ook al een belangrijke overname

Hij neemt op 1 januari 1896 de krant over en trouwt nog in hetzelfde jaar met Frouwke Bleeker uit Groningen. Al snel ziet hij het belang van de badplaats Noordwijk en de toenemende stroom badgasten in. Hij stelt de krant vanaf april 1897 beschikbaar voor kamer- en villaverhuurders om te adverteren in het blad. Ook worden de lijsten met vreemdelingen opgenomen.

In 1905 opent Dorsman een kiosk nabij badhotel Konijnenburg.

Dorsman wordt voorzitter van de nieuw opgerichte V.V.V. en gaat ook de eerste Badgids voor Noordwijk en Omstreken uitgeven. Auteur Peter Mulder noemt hem gezien zijn vele werkzaamheden niet voor niets een duizendpoot (Kerndotter september 2016).

De eerste kiosk

Dat Dorsman het belang van een goede uitgeverij en boekhandel in Noordwijk inziet, blijkt al snel. Vanuit zijn pand in de Voorstraat breidt hij zijn zaken uit. Op 8 april 1904 doet hij een verzoek om in Noordwijk aan Zee, nabij het strand, een houten huisje neer te zetten.

En begin maart 1905 krijgt hij toestemming van de gemeente Noordwijk om gedurende het badseizoen van dat jaar een kiosk te plaatsen voor de verkoop van boeken. De kiosk komt in de duinen, nabij badhotel Konijnenburg. Op die manier kan hij zijn koopwaar, waaronder ansichtkaarten, boeken en tijdschriften aan de badgasten verkopen.

Spreekbuis van de gemeente

Ook met de gemeente sluit Dorsman in november 1904 een contract over het plaatsen van gemeentelijk nieuws in *De Noordwijker*. Voor 60 gulden per jaar is de gemeente zo in de gelegenheid om 'publicaties van de gemeente' richting haar burgers in de krant te publiceren. Hier wordt veelvuldig gebruik van gemaakt: samenvattingen van raadsvergaderingen worden uitvoerig in de krant besproken.

De zaken gaan goed: in zijn onderneming wordt geïnvesteerd

In de Voorstraat 51-53 kunnen de Noordwijkers bij Dorsman terecht voor allerlei zaken: aanplakbiljetten, adreskaarten, bidprentjes, huwelijkskaarten, nota's, rouwbrieven en verlofingskaarten. De lijst met producten die Dorsman aanbiedt is oneindig lang. De zaken gaan goed voor Dorsman. In 1911 wordt besloten om een naamloze vennootschap op te richten onder de naam: NV A. Dorsman's Boekhandel en Stoomdrukkerij. Na koninklijke goedkeuring op 28 juni worden op 20 juli 1911 de benodigde papieren bij notaris L.A.T. Binnendijk getekend.

Belangrijke aandeelhouders

Naast Adriaan Dorsman nemen ook zijn broer Ary Dorsman, boekhandelaar uit Vlaardingen, jonkheer meester Leopold Adolf van Schuijlenburch en de hoogwelgeboren heer Ernest Louis Baron van Hardenbroek, kamerheer van hare Majesteit de Koningin, wonende te Baarn – en voormalig burgemeester van Noordwijk – aandelen in de onderneming. Ook twee houthandelaren zijn bij de onderneming betrokken: Remmert Aten, die de badplaats Noordwijk voor het eerst bezoekt in juni 1897, als hij bij Nicolaas den Hollander verblijft, en Dominicus van Konijnenburg, broer van de welbekende bollenkweker Simon Adrianus van Konijnenburg. Het gezamenlijk kapitaal wordt vastgesteld op 50.000 gulden, waarvan 40.000 door de aandeelhouders

Stoomdrukkerij en boekhandel aan de Voorstraat

wordt gestort. Dorsman legt zijn woning aan de Voorstraat, die hij in 1906 van de weduwe Bakker voor 5700 gulden koopt, in de onderneming in.

Steeds meer edities

Het doel van de onderneming is veelzijdig. Niet alleen hoort het drijven van een boek-, kunst- en papierhandel en boekdrukkerij bij de werkzaamheden, tevens wordt Dorsman belast met de uitgave van het Nieuws en Advertentieblad *De Noordwijker* en diverse nevenbladen zoals de *Lisser Courant* en de *Bloembollenstreek*. Ook de *Noordwijker Badcourant*, die speciaal elk badseizoen voor de badgasten verschijnt, wordt bij de onderneming gedrukt.

Ook nog de 1e editie van 'Kloos'

In het jaar van oprichting gaat de onderneming ook de notulen van de gemeenteraad, die voorheen met pen werden geschreven, in gedrukte vorm weergeven en verkopen. Voor 30 gulden per jaar wordt er een contract afgesloten tussen de gemeente en Dorsman. Wel wordt de voorwaarde gesteld dat gemeentesecretaris Egbert de Groot na elke raadsvergadering vooraf toestemming moet geven om deze te laten drukken. In oktober 1913 wordt het bedrag verhoogd tot 60 gulden, daar de onderneming anders verlies draait. Een van de grootste werken die bij Dorsman gedrukt wordt, is *Noordwijk in den loop der eeuwen* door bakker en (amateur)historicus Jan Kloos. Het boek is zo populair dat in 1973 bij Buijze pers een herdruk verschijnt.

Geraadpleegde bronnen en literatuur:

De Noordwijker, december 1889- april 1897, microfiche Erfgoed Leiden en Omstreken (ELO)
W. Baalbergen (red.), *De KernDotter: 150 jaar bloemenbadplaats Noordwijk* (Noordwijk 2016).
ELO, archief gemeente Noordwijk 1399-1932, nummer toegang 900: | inventaris nr. 1476; notulen vergaderingen Burgemeester en Wethouders, mei 1893-juni 1904 | inventaris nr. 1477; notulen vergaderingen Burgemeester en Wethouders, juli 1904-juli 1910 | inventaris nr. 1438; notulen gemeenteraad, 20 juli 1904-7 december 1906 | inventaris nr. 1442; notulen gemeenteraad 1911-1912 | inventaris nr. 1443; notulen gemeenteraad 1913-1914
ELO, notarieel archief gemeente Noordwijk 1843-1926, minuten van akten 56-126, notaris L.A.T. Binnendijk.

VanEgmondTotaalArchitectuur

stedenbouw, architectuur & interieur

Gooweg 5 Noordwijk | 071 361 97 00
info@vanegmondarchitecten.nl | www.vanegmondarchitecten.nl

RAIZA

Rioja Passion

VG
VICENTE GAND

AAD&WIJN

• aadenwijn.nl
• aad@aadenwijn.nl
• facebook.com/aad.enwijn

• @aadenwijn
• 06-10098835
• 071-3615416

Nico Meeuwoord Steengoed

Kom eens vrijblijvend langs en neem een kijkje in onze Showtuin!

WIJ GEVEN U EEN STEENGOED ADVIES!

Delfweg 36 • 2211 VM Noordwijkerhout
tel: 0252 - 420986 • Fax: 0252 - 423075

WWW.NICOMEUWENOORD.NL

Internationale keuken met een 'Touch of Dutch'

Restaurant
DUTCH!
NOORDWIJK | BEACH ●
Rinsigje Wilhelmina Boulevard 81

DUTCH! is vernieuwend, fris en toch vertrouwd!
Onze chef-kok geeft een speelse 'Touch of Dutch'
aan dagverse streekproducten.

Préparé à table!

Bij Restaurant DUTCH! neemt u letterlijk
een kijkje in de keuken.

Veel gerechten worden aan uw tafel bereid en geflambeerd.

Reserveren via www.dutchnoordwijk.nl (online)
of via 071 367 68 54